

Європейська модель державного антимонопольного регулювання є складною багатогранною системою. Вона сформована у відповідності з вимогами розвитку ринкових відносин та поєднує в собі елементи антитрестовських засад розвинених європейських країн з міжнародним механізмом регулювання конкуренції Європейського Союзу. Головним принципом є максимальне розширення сфери дії ринкового механізму за рахунок недопущення або зменшення негативного впливу антиконкурентних угод і злиттів, зловживання домінуючим положенням і державною допомогою.

Враховуючи досвід провідних країн світу, українським законодавцем необхідно розробити заходи щодо вдосконалення антимонопольної політики.

ЛІТЕРАТУРА

1. Лайкова М. С. Антимонопольна політика України: її зміст та особливості реалізації // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. – 2011 – № 10.

2. Мисліцька Н. С. Європейська модель державного антимонопольного регулювання // [електронний ресурс: http://www.rusnauka.com/33_NIEK_2008/Economics/37362.doc.htm].

ЗОРЯНА ГАВРИЛЮК

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ СІМЕЙНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ

Зі здобуттям Україною незалежності та відкриттям кордонів традиційні сімейні устої нашої держави зазнали значних змін. Ці зміни відбулися як у юридичній, так і в соціальній площині. Укладення шлюбів з іноземцями стає звичним явищем для нашої держави і не викликає подиву чи осуду суспільства. Якщо ж в європейських країнах існує чітко налагоджений механізм врегулювання інтернаціональних шлюбних та післяшлюбних відносин, то національні інституції знаходяться в процесі розвитку та вдосконалення. Запозичення та імплементація в національне законодавство кращих надбань світової та європейської спільноти у цій сфері, що відбувається шляхом приєднання до міжнародних багатосторонніх та двосторонніх договорів та Конвенцій, – запорука створення ефективної як правової, так і соціальної бази для подолання численних колізій у міжнародному приватному праві.

Врегулювання шлюбно-сімейних та супутніх з ними відносин має тривалу історію. Використовуючи надбання давньоримських юристів, сучасна правова доктрина з метою забезпечення основних прав та свобод громадян розробила низку Конвенцій, що є актуальними для загальносвітової спільноти. Ними стали як основоположні Конвенції ООН, так і Гаазькі конвенції минулого століття. Проте формування регіональних міждержавних формувань, яким, власне, і є Європейський Союз, потребує втілення в життя нових правових форм, що врегулювали б відносини у галузі сімейних відносин з урахуванням національних та самобутніх надбань регіону в середині останнього, а й з громадянами - вихідцями з держав, що не входять до складу об'єднання. У цій площині право країн ЄС відображає потреби не лише власного населення [8], а й членів інших суспільств. Національні нормотворчі процедури, підпорядковуючись ієрархії міжсвітового та європейського законодавств, укладають власні правові доктрини, що є максимально наближеними до права міжнародного та національних надбань права власного.

Розвиток шлюбно-сімейних відносин в Україні залежить від соціально-економічних змін, демографічних та міграційних процесів, що в ній відбуваються [2]. Саме такими змінами можна охарактеризувати змінну кількість шлюбів, що укладаються на території України за певний проміжок часу. Із зростанням економічного рівня в країні кількість шлюбів збільшується і навпаки. Це ж можна сказати і про кількісну складову розлучень. Сьогодні в Україні, як і в інших країнах Євросоюзу, можна спостерігати зростання кількості незареєстрованих шлюбів. Зокрема за даними Всеукраїнського перепису населення кількість молодих пар, що формують сімейну структуру без реєстрації шлюбу з 2001 року зростає. За

даними того ж перепису, така тенденція є характерною для сходу та півдня нашої країни. Для західного регіону такі форми сімейних відносин є виключними.

Однією з найбільш актуальних та найактуальніших проблем сьогодення для України є зростання коефіцієнту розлучень. Така тенденція спостерігається з кінця 70-х років минулого століття. Показник кількості розірваних шлюбів різний у регіональному розрізі України.

Так, у 2013 році за даними органів державної реєстрації актів цивільного стану юридично оформили розірвання шлюбу 45 271 пара. З них 18 861 пара зі сходу України, 12 715 пар – представники південного регіону, 7 204 – мешканці Півночі України, 6 491 пара із західної частини нашої держави. (див. рис. 1)

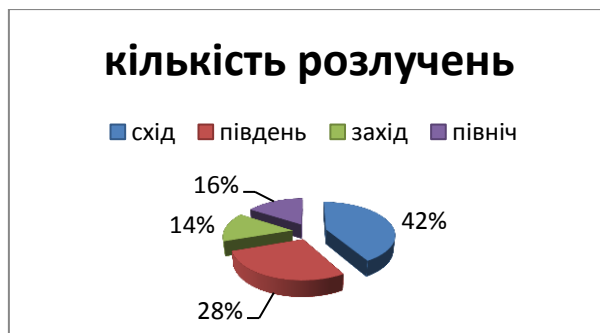

Рис.1. Кількість розлучень в Україні у регіональному розрізі (складено автором)

Найбільш шанованим інститут шлюбу є у жителів західного регіону нашої держави. Історично склалося так, що східний та південний регіони, зокрема Донбас та АР Крим, населяють переселенці з російських регіонів. Саме тому вони тяжіють до укладення шлюбів з представниками своєї національності, а укладаючи шлюби з українцями, легко розривають їх, адже «чуже своїм не буває» [4].

Після здобуття Україною незалежності, розвиток шлюбно-сімейних відносин перейшов на новий рівень, про що свідчать новачки у нормотворчій практиці у цій галузі. Прийняття низки законодавчих актів наблизило Україну не лише до європейської, а й світової спільноти. На якісно новому рівні почали розвиватися подружні відносини з представниками інших країн. Законодавець стає на сторону власних громадян в питаннях матеріального забезпечення сімейних відносин, а це, в свою чергу, забезпечує майбутнє покоління у такому союзі [5].

За умовами укладення шлюбу: матеріальними та формальними, законодавство України намагається бути максимально наближеним до законодавства країн-членів Європейського Союзу [7]. Винятком є відмінності між самобутніми правовими нормами окремих держав, що породжені історично-обумовленими особливостями подружніх відносин.

Створення відповідних органів: українсько-європейського консультативного центру з питань права, Центру європейського та порівняльного права, Центру перекладів актів європейського права дозволить якісно та в максимально короткі строки створити необхідні юридичні засади для вдосконалення національного права та імплементації в нього норм права Європейського союзу. Прикладом цієї роботи є не лише введення в дію нового Сімейного кодексу України [3], а й приєднання нашої держави до багаточисельних Конвенцій та міжнародних дво- та багатосторонніх угод, що суттєво вплинули на врегулювання шлюбних та післяшлюбних відносин як подружжя, так і їх дітей. Такі зміни нівелюють відмінності між національними сімейними законодавствами як в площині вирішення формальних, так і матеріальних умов укладення та існування шлюбу.

Однозначно оцінити вплив інтернаціональних шлюбів на українське суспільство не можливо. Статистичні дані свідчать про збільшення кількості пар з іноземцями. Спонукає до створення таких союзів не лише відкритість національних кордонів та прагнення покращити економічне положення. Причини часто дуже делікатні та глибоко особисті [1]. Кількість шлюбів з європейцями менша, ніж з представниками країн СНД [6], що пояснюється

спорідненістю громадян цих держав в силу історичного розвитку. Важливими є зміни у сімейному законодавстві, що стимульовані зростанням рівня шлюбів з іноземним елементом. Законодавчі ініціативи формують необхідні засади для належної імплементації міжнародного та європейського права у право українське, що убезпечує власних громадян від верховенства права чужої країни. Зміни, що несуть іноземні шлюби у сімейні відносини нашої держави не завжди позитивні, що ускладнюється важкою політичною та економічною ситуацією України на міжнародній арені.

Отже, визначаючи напрямки вдосконалення шлюбно-сімейного законодавства необхідно враховувати не лише надбання кожної конкретної правової системи, а й правотворчості міжнародної. Тобто гармонічною нормотворчість стане тоді, коли відбуватиметься як на міжнародному, так і на регіональному і локальному рівнях. Взаємодія між усіма аспектами такої гармонізації створить якісно нові положення у праві про шлюб та сім'ю. Запропоновані напрямки повинні відобразитися на вдосконаленні і колізійного законодавства у цій сфері. Застосування загальноєвропейської та міжнародної судової практики у вирішенні спірних питань подружжя для уніфікації норм та колізійних прив'язок, не дозволить створити так звану «судову правотворчість», якою сьогодні є прецедент. Залучення міжнародних експертів для належного аналізу існуючих міжнародних шлюбно-сімейних правових норм, селекції найкращих, зробить сімейну підгалузь цивільного права прозорою та зрозумілою для громадян усіх країн європейського простору.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрєєва Г. М. *Соціальна психологія*, – М.: «Наука». – 2004.
2. Ромовська З. В. *Українське сімейне право: підручник*. – К.: Правова єдність, 2009. – 500 с.
3. *Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 року [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>.
4. 14,4 % українського населення мешкає за кордоном [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unian.net/ukr/news/459934-144-ukrajinskogo-naselennya-meshkae-za-kordonom.html>.
5. Бурханова Ф. Б. *Шлюб із позицій гендерного теоретико-методологічного підходу* // *Вісник Башкирського університету*. – 2009. – т. 14, № 3.
6. Ерпілева Н. Ю., Батлер У. Е., *Колізійне регулювання в міжнародному приватному праві Росії і України / "Законодавство і економіка"*, 2006 № 9
7. *La famille transnationale dans tous ses etats [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: <http://www.cairn.info/revue-autrepart-2011-1-page-7.htm>.
8. *Legge 31 maggio 1995, n. 218. «Riforma del sistema italiano di diritto internazionale privato» [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: <http://www.iusreporter.it/Testi/legge218-1995.htm>.

ВІКТОРІЯ ГАЛУЩАК

Науковий керівник:

к.е.н., доцент Смалюк Г. Ф.

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ВАЛЮТНОГО РИНКУ

Розвиток міжнародної валютної системи пов'язаний із формуванням світового ринку, єдиної системи світового господарства внаслідок поглиблення і диверсифікації міжнародного поділу праці, інтернаціоналізації економічного життя та глобалізацією міжнародної економіки. Що ж стосується валютного ринку, то він являє собою офіційний фінансовий центр, сфера економічних відносин, які виявляються при здійсненні операцій купівлі-продажу валют і цінних паперів у валюті, а також операцій з інвестування валютного капіталу на ґрунті попиту та пропозиції. За масштабами операцій валютний ринок багаторазово перевищує інші компоненти світового фінансового ринку. Трансакції на валютному ринку можуть